

RAN-2501001205030403

B.A. (NEP-2020) (Sem.- V) Examination October - 2025

Sanskrit : Paper - (XIII) व्याकरणशास्त्र एवं भाषाविज्ञान

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

- પ્ર.1. ટૂંકમાં જવાબ લખો. (કોઈપણ પાંચ) (10)**
- મહર્ષિ પાણિનિના માતાનું નામ શું હતું? તેમનું ગોત્ર કયું હતું?
 - કોને 'શેષનાગનો અવતાર' માનવામાં આવે છે? તેમનાં બીજા કયા નામો પ્રચલિત છે?
 - વૈયાકરણસિદ્ધાંતકૌમુદી ઉપર મુખ્ય કઈ કઈ ટીકાઓ મળે છે?
 - હ્રસ્વ, દીર્ઘ અને પ્લુત સંજ્ઞા સમજાવો.
 - ભાષાના અધ્યયનમાં જેકોબ ગ્રીમે આ.ભા.યુ.ના કયા નવ સ્પર્શ ધ્વનિઓની ચર્ચા કરી છે?
 - આ.ભા.યુ.નો સૂ દ્વનિ ગ્રીક ભાષામાં કયા ધ્વનિ રૂપે પરિવર્તન પામે છે?
 - ભાષાશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા આપો.
- પ્ર.2. (અ) સૂત્રો સમજાવો. (08)**
- 1) હલન્ટ્યમ્। ૧-૩-૩
 - 2) સમાહારઃ સ્વરિતઃ। ૧-૨-૩૧
- (બ) સવિસ્તર સમજાવો. (05)**
- 1) યત્નો દ્વિધા। આખ્યન્તરો બાહ્ય શ્ચ।
- અથવા**
- પ્ર.2. (અ) સૂત્રો સમજાવો. (08)**
- 1) તુલ્યાસ્યપ્રયત્નં સર્વર્ણમ્। ૧-૧-૯
 - 2) અ આ ં-૪-૬૮
- (બ) સવિસ્તર સમજાવો. (05)**
- 1) શબ્દસ્ય સ્વં રૂપં સંજ્ઞિ, શબ્દશાસ્ત્રે યા સંજ્ઞા તાં વિના।
- પ્ર.3. ભાષાશાસ્ત્રીય અધ્યયનમાં મળતાં ધ્વનિપરિવર્તનનાં મુખ્ય નિયમોની સવિસ્તર ચર્ચા કરો. (13)**
- અથવા**
- પ્ર.3. ભાષાની વ્યાખ્યા આપી, ભાષા અધ્યયનની પદ્ધતિઓ સવિસ્તર સમજાવો.**
- પ્ર.4. ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (14)**
1. માહેશ્વરસૂત્રાણિ।
 2. ભાષાશાસ્ત્રીય અધ્યયનમાં પાશ્ચાત્ય વિદ્વાનોનો ફાળો.
 3. ભાષા ઉત્પત્તિના વિવિધ વાદો સમજાવો.
 4. ભાષાના અંગો.